

Slovensko podjunsko narečje ima pa popolnoma drugačen naglas. Sploh je podjunsko narečje mnogo bolj podobno štajerskemu nego rožanskemu ali celo ziljanskemu. To je popolnoma naravno, ker Podjuna meji na Štajersko, Rož in Zilja pa na Kranjsko.

Komaj 18 km zračne črte od vrh Dobrača so Svete Višarje. Stojе v Kanalski dolini. To je dolina, ki poteka vzporedno z Ziljsko dolino. Kanalska dolina je podaljšek savske doline. Slovenska govornica, ki se govori v Kanalski dolini, je ista kot ona, ki se govori od Jesenic dalje proti Trbižu. Zelo slični sta si ziljsko in kanalsko narečje.

Kanalska dolina spada zdaj pod Italijo. Pred vojno je prišlo na Svete Višarje vsako leto 60.000 do 80.000 romarjev. Največ romarjev je prišlo s Kranjske, Spodnje Koroške in Štajerske, torej Slovencev. Kar je Bog združil, je človek razdružil. Svete Višarje so po pretežni večini slovenska božja pot. Danes pa pripada ozemlje južno in vzhodno od Dobrača trem državam.

Mater so ločili od otrok. Svetovišarsko Mater božjo so ločili od njenih romarjev. Kdaj bo spet prišel čas, ko bodo padli protinaravni mejniki med dolino reke Save, Zilje in med dolino višarske Matere božje? Ko bo spet svobodno romal slovenski romar iz Koroške, Kranjske, Štajerske in Goriške k svoji Materi na Svete Višarje?

Po svoji priprošnji vsemogočna Mati s Svetih Višarij, poruši protinaravne meje! Združi spet, kar je Bog združil, a človek v svoji samovolji ločil. Stri krivične mejnike, potegni svoje otroke k sebi!

Naš pogled z vrh Dobrača naj se ustavi pri Materi vrh Višarij. naš glas pa naj izzveni v spev Marijin:

Marija, k Tebi, uboge reve,
mi zapuščeni vpijemo,
objokani otroci Eве
v dolini solz zdihujemo.

Janko Samec:

Čenča Marina.

*Ta čenča Marina res nima spomina!
Ko jutro prisije, si lic ne umije,
pa laskov na glavi si nič ne popravi,
in nosa, Jci spi še, si nič ne obriše —
na pol se obleče, na pr>J se pa neče.*

*Ko stopi iz kočе, ne oas zagrohoče,
še ščinkanček z oеje v obraz se ji sineje,
še solnce na nebu se grabi za irebuh,
in žabe iz mlake režе se kot spake:
»Ta čenča Marina res nima spomina!« —*

*Ko ona zagleda se v vodi, dé bleđa
in rdeča od srda: »Kaj res sem iak grda?«L
Poredna nodica pokaže ji lica,
nos, zmršene lase, da komaj spozna se...*

*In čenčo Marino D dno duše je sram,
pa steče opraoit se A: materi D hram.*